

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 04.04.1962, sp. zn. 8 Co 154/62, ECLI:CZ:KSOS:1962:8.CO.154.1962.1

Číslo:

Právní věta: O bezdůvodné odmítnutí místa nabízeného podnikem zaměstnanci (§ 7 zák. č. 150/1961 Sb.) jde jen v tom případě, kdy se zřetelem na zdraví a rodinné poměry pracovníka při zvážení celkové situace s přihlédnutím k hlediskům uvedeným v § 7 cit. zák., lze považovat za spravedlivé, aby pracovník dojížděl. U brigádníka, který utrpěl úraz a místo by měl nastoupit mimo své bydliště, ačkoli podle smlouvy se zavázal k práci mimo své bydliště jen po určitou vymezenou dobu, však o bezdůvodné odmítnutí nabízeného místa nejde.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 04.04.1962

Spisová značka: 8 Co 154/62

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní úraz

Předpisy: 150/1961 Sb. § 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 17/1963 sb. rozh.

O bezdůvodné odmítnutí místa nabízeného podnikem zaměstnanci (§ 7 zák. č. 150/1961 Sb.) jde jen v tom případě, kdy se zřetelem na zdraví a rodinné poměry pracovníka při zvážení celkové situace s přihlédnutím k hlediskům uvedeným v § 7 cit. zák., lze považovat za spravedlivé, aby pracovník dojížděl. U brigádníka, který utrpěl úraz a místo by měl nastoupit mimo své bydliště, ačkoli podle smlouvy se zavázal k práci mimo své bydliště jen po určitou vymezenou dobu, však o bezdůvodné odmítnutí nabízeného místa nejde.

(Rozhodnutí krajského soudu v Ostravě ze 4. dubna 1962, 8 Co 154/62)

Žalobce, který utrpěl pracovní úraz dne 9. 6. 1957, uplatnil proti žalovanému podniku nárok na náhradu podle zák. č. 150/1961 Sb.

Okresní soud v Karviné žalobě částečně vyhověl.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

Proti rozhodnutí okresního soudu, jímž bylo žalobě částečně vyhověno, brojil žalovaný podnik odvoláním, v němž tvrdil, že žalobce jako osoba se změněnou pracovní schopností je schopen vykonávat přiměřené náhradní zaměstnání. Dovožoval, že žalobce takové náhradní zaměstnání od počátku žalovanému nabízel v Doubravě, takže žalobce je povinen je přijmout. Dovožoval pak dále, že žalobce nevykonává ani v současné době zaměstnání, které je přiměřené jeho schopnostem, a proto nemá plný nárok na náhradu škody. Brojil rovněž proti tomu, že za základ pro výpočet náhrady škody byl vzat výdělek, kterého žalobce dociloval, nebo kterého by byl dociloval v JRD. Navrhl proto, aby napadený rozsudek byl změněn tak, že se žaloba v celém rozsahu zamítá.

Žalobce navrhl potvrzení napadeného rozhodnutí.

Krajský soud po přezkoumání věci převzal zjištění napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že odvolání nelze vyhovět, a to z těchto důvodů:

Žalobce utrpěl pracovní úraz dne 9. 6. 1957 a o požadovaných nárocích nebylo dosud pravomocně rozhodnuto ani nebyla uzavřena dohoda; je proto zapotřebí nárok posuzovat ve smyslu zákona č. 150/1961 Sb. Posuzování podle tohoto nového zákonného předpisu pak znamená, že věc je nutno hodnotit na základě zcela jiných okolností, než za jakých byl nárok hodnocen soudem prvního stupně s ohledem na platnost tehdejší zákonné úpravy podle zákona č. 58/1956 Sb.

Podle § 6 zákona č. 150/1961 Sb. je podnik povinen pracovníka, který byl poškozen na zdraví úrazem, zaměstnávat na takovém pracovním místě, kde druh požadované práce a pracovní podmínky jsou pro něj vhodné, přičemž nemůže-li podnik takové pracovní místo poskytnout, je povinen ve spolupráci s okresním národním výborem opatřit pracovníkovi takové pracovní místo v jiném podniku. Tímto ustanovením se provádí zásada v zákoně uvedená, totiž zjednat stav, aby pracující, který utrpí při práci úraz, se mohl vrátit do pracovního procesu a podílet se podle svých schopností na vytváření hodnot pro společnost. Předpokládá se jednak vznik škody, kterou pracovník na zdraví utrpěl, a dále i to, že skončilo období jeho pracovní neschopnosti; předpokladem pro vyslovení této povinnosti je alespoň částečná odpovědnost podniku se zřetelem na ustanovení § 1 - § 3 zákona (srov. § 7 cit. zákona a jeho vzájemnou souvislost s § 6 cit. zák.).

Zákon připíná povinnost nahradit poškozenému ušlý výdělek ke skutečnosti, že podnik neplní povinnost uloženou mu § 6, případně plní ji nedostatečně, totiž tak, že pracovník nemůže dosáhnout předúrazového výdělku. Povinnosti podniku koresponduje povinnost pracovníka nabízené místo přijmout. Odmítne-li pracovník bezdůvodně nabízené místo přijmout, nemá nárok na náhradu ušlého výdělku. Z toho plyne, že nepřijme-li pracovník nabízené místo a má-li dostatečné důvody pro takové odmítnutí, má nárok se zřetelem na ustanovení § 7 cit. zákona.

V souzené věci byla splněna podmínka vzniku škody a bylo také skončeno období pracovní neschopnosti žalobce; podnik splnil také svoji povinnost uloženou mu v § 6 cit. zák.

Jde tedy jen o to, zda odmítnutí nabízeného zaměstnání žalobcem bylo důvodné.

V tom směru je nutno zdůraznit, že při zkoumání toho, zda pracovník odmítl právem nebo bezdůvodně nabízené místo, je nutno uvažovat všechna hlediska uvedená v § 7 cit. zák.:

Zákona jako s primérem řešením počítá s tím, že pracovník po úraze a skončení pracovní neschopnosti bude zaměstnán na svém původním pracovním místě; nepůjde-li o původní pracovní místo, musí jít o takové, kde vzhledem k pracovní náplni, k pracovním podmínkám (objektivní podmínky) s přihlédnutím ke schopnostem a zdravotnímu stavu (subjektivní podmínky) je vhodné, aby na tomto jiném místě byl pracovník zaměstnán. Přitom zákon zdůrazňuje i hospodářskou stránku

věci, je-li vysloven požadavek dosažení výdělku dosahovaného pracovníkem před úrazem nebo nemocí z povolání.

Z těchto hledisek je nutno řešit i otázku, zda v konkrétním případě jde o bezdůvodné odmítnutí, když žalovaným podnikem nabízené místo je mimo bydliště žalobce.

V tom směru bylo zjištěno, že žalobce odešel ze svého trvalého bydliště na Slovensku na přechodnou dobu jednoho roku na brigádu s úmyslem po skončení brigády vrátit se zpět na své původní pracoviště. Za tohoto stavu nelze na žalobci požadovat, aby nastoupil na trvalou dobu náhradní zaměstnání v místě odlišném od jeho trvalého bydliště, neboť tak by vlastně žalobce jakožto osoba se změněnou pracovní způsobilostí byl nucen činit něco jiného, než co zamýšlel v době, kdy pracovní způsobilost byla u něho plná. Situace by ovšem byla jiná, kdyby žalobce mínil setrvat v práci v hornictví trvale, což ovšem najevo nedal, neboť v tomto případě by byl povinen nastoupit náhradní zaměstnání i v okrese, do něhož na práci v hornictví přešel, a to zejména proto, že by v tomto místě pracoval i v případě, že by k jeho pracovnímu úrazu nedošlo. Bylo by tedy lze v tomto druhém případě požadovat na pracovníku výkon práce, i když náhradní, na nově zvoleném pracovišti. Takový předpoklad však není splněn v daném případě, v němž – jak již bylo uvedeno – žalobce nastoupil na brigádu s úmyslem po jejím skončení se vrátit nazpět do svého trvalého bydliště.

Požadavku náhrady škody by totiž neodpovídalo, aby ztížení pracovních podmínek, jež se může projevit nutností odděleného bydlení od rodiny, případně dojížděním, šlo na vrub pracovníka, který utrpěl pracovní úraz, za který podnik odpovídá. O bezdůvodné odmítnutí by šlo proto pouze v takovém případě, kdy se zřetelem na zdravotní a rodinné poměry pracovníka při zvážení celkové situace s přihlédnutím k hlediskům uvedeným v § 7 cit. zák., lze považovat za spravedlivé, aby pracovník dojížděl. Naproti tomu u brigádníka, který utrpěl úraz a místo by měl nastoupit mimo své bydliště jen po určitou vymezenou dobu o bezdůvodné odmítnutí nabízeného místa nejde.

Jestliže tedy nelze na žalobci požadovat, aby vykonával náhradní zaměstnání v místě, v němž sídlí žalovaný podnik, pak bylo na žalovaném podniku, aby po dohodě s příslušným odborem ONV zajistil žalobci jiné náhradní zaměstnání. Takovéto opatření žalovaný podnik neudělal, když nesprávně ještě v odvolání předpokládá, že takovou povinnost má žalobce sám. Žalobce ovšem svoji povinnost hledání náhradního zaměstnání splnil, když pracoval – jak již zjistil soud prvního stupně – na místech výčetního a když pracuje nyní na místě vážného, neboť jiné zaměstnání mu odborem sociálního zabezpečení příslušného ONV poskytnuto být nemohlo.

Protože tedy žalobce má nárok na náhradu škody za pracovní úraz a co do jeho základu není mezi účastníky sporu, je zapotřebí zabývat se otázkou výpočtu každého jednotlivého nároku. V tom směru je nutno vycházet z ustanovení § 2 vyhlášky číslo 7/1962 Sb., podle něhož se při výpočtu náhrady ušlého výdělku vychází z tzv. původního výdělku, to je výdělku, kterého zaměstnanec dosahoval na pracovišti, na kterém utrpěl úraz. Odpadá tedy proti předchozímu právnímu stavu úvaha o případných výdělcích jiných, zejména tedy výdělcích v JRD. Přitom původní výdělek žalobce činil 58,48 Kčs čistých za jednu směnu, tedy při 26 předpokládaných směnách za jeden měsíc 1520,48 Kčs čistých měsíčně. Tento původní výdělek je ovšem ve všech obdobích, na které soud prvního stupně náhradu rozděluje, vyšší oproti výdělku, kterého žalobce dosahoval v JRD. Po odpočtu důchodu, který je vypočítáván z průměrného výdělku, který je o více než 10 procent nižší než původní výdělek, při odpočtu toho, co žalobce skutečně vydělal, připadají pak na všechna období, na které soud prvního stupně žalobní požadavek rozdělil, ještě vyšší částky ušlého výdělku, než které byly přisouzeny. Právě tak by za tohoto způsobu výpočtu byla i měsíční renta vyšší. Nezbylo proto, než k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdit.